

Viktigare lagar & förordningar

Inför årsskiftet 1999/2000

Innehållsförteckning

Några siffror om lagar och förordningar	6
Justitiedepartementet	6
Polisens utlandsstyrka	6
Säkerhetstjänstkommissionen får särskilda befogenheter	7
Belastnings- och misstankeregister införs	7
Stärkt ställning för barn som utsatts för brott	8
Skärpning av bestämmelserna om fridskränkning	8
Lättare för EU-advokater att jobba i Sverige	9
Ändring i personuppgiftslagen	9
Nya regler om bokföring	9
En stärkt kommunal revision	10
Utrikesdepartementet	11
Försvarsdepartementet	12
Socialdepartementet	13
Nya bestämmelser för import av och partihandel med alkoholdrycker, m.m.	13
Narkotikaklassificering av svampar som innehåller psilocybin eller psilocin	13
Vilande förtidspension	13
Prisbasbelopp och förhöjt prisbasbelopp	14
Lokal försöksverksamhet med finansiell samordning mellan socialförsäkring, hälso- och sjukvård och socialtjänst	14
Statlig ålderspensionsavgift och gränsen för avgiftsbetalning	14
Barnbidrag och förlängt barnbidrag höjs	14
Föräldrpenning till trillingföräldrar	15
Återbetalningsskyldighet för underhållsstöd	15

Finansdepartementet	16
Löntagare och egenföretagare får lägre inkomstskatt	16
Förlängd skattereduktion för låg- och medelinkomsttagare	16
Sänkt fastighetsskatt för flerbostadshus	16
Stoppregler slopas	16
Förlängd tid för avsättning till periodiseringsfond	17
Lägre fordonsskatt för miljövänliga bilar	17
Förmånsvärdet för miljöbilar sänks	17
Bättre konkurrens bland försäkringsföretagen och stärkt konsumentskydd	17
Grön skatteväxling	18
Ny avfallsskatt ska ge mer miljövänlig avfallshantering	18
Enhetliga skatter på naturgas, metan och gasol	18
Tillfällig nedsättning av koldioxidskatten förlängs	18
Fordonsskatten för dieseldrivna bussar höjs	18
Skattefrihet vid införsel av alkohol och tobak som gåvor införs	18
Beräkningen av dröjsmålsräntan vid för sen betalning av tull ändras	19
Ny inkomstskattelag träder i kraft	19
Säkrare system för avvecklingen av förpliktelser på finansmarknaden	19
Särskilda mervärdesskatteregler för investeringsguld införs	20
Premiepensionssystemet startar under år 2000	20
Aktiv placering av premiepensionsmedel hos sjunde AP-fondstyrelsen	20
Förändringar i utjämningsystemet för kommuner och landsting	21
Skattestoppet för kommunerna upphör att gälla	21
Kupongskatten slopas	21
 Utbildningsdepartementet	 22
Räntan på studielån sänks till 3,2 procent	22
Studiebidraget i studiehjälpen höjs	22
Stipendier för basår ska lämnas även för läsåret 1999/2000	22
Möjligheten att få examen enligt tidigare studieordning förlängs	22
Försöksverksamhet med utbildning utan timplan i grundskolan	23

Jordbruksdepartementet	24
Bekämpning av smittsamma djursjukdomar	24
EU:s stöd till jordbruket	24
Frihandel med mjölkkvoter införs	24
Kulturdepartementet	25
Ändrade relationer mellan staten och Svenska kyrkan	25
Ändringar i presstödsförordningen och i stödet till radio- och kassettidningar	25
TV-avgiften höjs	26
Rätt att använda samiska, finska, och meänkieli hos förvaltningsmyndigheter och domstolar	26
Miljödepartementet	27
Näringsdepartementet	28
Tydligare regler för utstationerade arbetstagare i Sverige	28
Lagen om europeiska företagsråd utvidgas	29
Anställningsstödet utvidgas	29
Offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetslösa (OTA) förlängs	30
Arbetsmarknadsutbildning för anställda	30
Reglerna att delta i datortek ändras	30
Reglerna om företagshälsovård förtydligas	30
Ny genomförandeorganisation för EG:s strukturfonder	31
Förarbevis för moped klass I och för terrängskoter införs	31

Några siffror om lagar och förordningar

Antalet gällande lagar uppgår för närvarande till ca 1 200 och förordningar, tillkännagivanden m.m., till 2 200.

Under år 1999 beräknas ca 1 420 författningar bli publicerade i SFS. Av dessa är ca 65 nya lagar och 95 nya förordningar. I övrigt är de publicerade författningarna ändrings- eller upphävandeförfattningar.

Departementssekreterare Eva Dybeck
Granskningsenheten, Justitiedepartementet
Tfn 08-405 48 65

Justitiedepartementet

Pressekreterare Björn Lindh (hos Laila Freivalds)
Tfn 08-405 47 22

Pressekreterare Magnus Ljungkvist (hos Britta Lejon)
Tfn 08-405 49 42

Polisens utlandsstyrka

Från och med den 1 januari 2000 överförs huvudmannaskapet för polispersonal som tjänstgör i internationell fredsfrämjande verksamhet från Försvarsmakten till Rikspolisstyrelsen. Vidare inrättas Polisens utlandsstyrka. Detta innebär att Rikspolisstyrelsen får ett samlat nationellt ansvar för denna verksamhet som t.ex. rekrytering, utbildning, metod- och doktrinutveckling samt personalvård efter hemkomsten.

Till följd av överflyttningen görs vissa ändringar i brottsbalken och i lagen (1999:568) om utlandsstyrkan inom Försvarsmakten. En ny förordning om Polisens utlandsstyrka införs och vissa följdändringar görs i andra förordningar. Ändringarna i brottsbalken innebär bl.a. att svensk domstol blir oinskränkt behörig att döma enligt svensk lag för alla slags brott som begås

utomlands av någon som tillhör Polisens utlandsstyrka. Vidare innebär ändringen i lagen (1999:568) om utlandsstyrkan inom Försvarsmakten att samma särreglering beträffande vissa ersättnings- och rehabiliteringsfrågor som i dag gäller för personal som tillhör utlandsstyrkan inom Försvarsmakten kommer att gälla även för personal i Polisens utlandsstyrka.

Säkerhetstjänstkommissionen får särskilda befogenheter

I mars tillsattes Säkerhetstjänstkommissionen, med uppgift att granska de svenska säkerhetstjänsternas författningsskyddande verksamhet. Säkerhetstjänstkommissionslagen som träder i kraft den 1 januari 2000 ger kommissionen befogenheter så att den på ett så utförligt sätt som möjligt ska kunna granska säkerhetstjänsternas verksamhet, samtidigt som de höga kraven på rättssäkerhet bibehålles.

Kommissionen får genom den nya lagstiftningen bland annat rätt att hålla förhör under straffansvar med den som antas kunna lämna upplysningar av betydelse för kommissionens verksamhet. Den som kallas till ett förhör ska kunna föreläggas vid vite att inställa sig. Enskilda kan föreläggas vid vite att visa upp skriftliga handlingar av betydelse. Myndigheter är skyldiga att på begäran lämna ut uppgifter utan hinder av sekretess.

Den som kallas till förhör eller som förelagts att visa upp en handling eller ett föremål ska ha rätt att på det allmännas bekostnad få ett juridiskt biträde förordnat för sig. Den som lämnar osanna uppgifter eller förtiger sanningen kan i domstol dömas till fängelse.

Belastnings- och misstankeregister införs

Ett nytt register över påföljder som dömts ut i domstol är på väg att införas. Lagen om belastningsregister träder i kraft den 1 januari och innehåller bestämmelser som reglerar detta register. Registreringen ska ersätta den registrering av påföljder som för närvarande sker i person- och belastningsregistret med stöd av lagen om allmänt kriminalregister och lagen om polisregister m.m. Belastningsregistret ska föras för att olika myndigheter, främst inom rättsväsendet, på ett enkelt sätt ska få tillgång till de uppgifter om utdömda påföljder de behöver i sin verksamhet.

Samtidigt införs ett misstankeregister för registrering av personer mot

vilka förundersökning inletts. Tidigare registrerades sådana misstankeuppgifter tillsammans med uppgifter om utdömda påföljder i person- och belastningsregistret. Misstankeregistret ska föras för att underlätta samordningen av olika förundersökningar. Ett annat ändamål med registret är att förse olika myndigheter, främst inom rättsväsendet, med de uppgifter om brottsmisstankar de behöver i sin verksamhet.

Stärkt ställning för barn som utsatts för brott

Den 1 januari 2000 träder en ny lag om särskild företrädare för barn i kraft. Lagen syftar till att stärka möjligheterna att ta till vara barnets rätt när en vårdnadshavare eller någon som vårdnadshavaren står i ett nära förhållande till misstänks för brott mot barnet. En särskild företrädare ska under vissa förutsättningar förordnas för barnet i dessa fall. Den särskilda företrädaren ska, i stället för barnets vårdnadshavare, ta till vara barnets rätt under förundersökningen och i rättegång. Om barnet har två vårdnadshavare som inte är gifta eller bor tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden ska det vara möjligt att i stället förordna att en av dem ensam företräder barnet.

Skärpning av bestämmelserna om fridskränkning

Bestämmelserna om *grov fridskränkning* respektive *grov kvinnofridskränkning* i brottsbalken ändras den 1 januari 2000. Ändringen innebär att det för straffansvar ska vara tillräckligt att var och en av de åtalade gärningarna har utgjort led i en upprepad kränkning av brottsoffrets integritet och att gärningarna varit ägnade att allvarligt skada hans eller hennes självkänsla. Något formellt krav på ytterligare kränkningar utöver de åtalade gärningarna kommer alltså inte att gälla för straffansvar. Ändringarna ska ses mot bakgrund av en dom från Högsta domstolen som slog fast att de ursprungliga bestämmelserna uppställde ett sådant krav, vilket inte var avsett när dessa infördes.

Lättare för EU-advokater att jobba i Sverige

Rättegångsbalken förändras den 1 januari 2000 för att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv om regler som syftar till att underlätta för advokater att etablera sig i en annan medlemsstat i Europeiska unionen än den i vilken auktorisation erhöles.

Lagändringarna innebär i huvudsak att en advokat som erhållit auktorisation i ett land inom Europeiska unionen ska registrera sig hos Sveriges advokatsamfund när han eller hon utövar stadigvarande advokatverksamhet i Sverige under sitt hemlands titel. En sådan advokat ska vara underkastad samma tillsyn och disciplinansvar som svenska advokater. Efter en treårsperiod av faktisk och regelbunden verksamhet som huvudsakligen innefattar svensk rätt ska advokaten anses uppfylla de krav som ställs upp för medlemskap i Sveriges advokatsamfund i fråga om utbildning och praktisk verksamhet. Regeringen föreslås få rätt att föreskriva att reglerna ska gälla också en advokat från övriga delar av Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Ändring i personuppgiftslagen

Paragraferna 33 och 49 i personuppgiftslagen ändras. Ändringarna medför att förbudet att överföra personuppgifter till tredje land mjukas upp och att ringa fall av överträdelser av personuppgiftslagen avkriminaliseras. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2000.

Nya regler om bokföring

Den 1 januari 2000 träder en ny bokföringslag i kraft. Den ersätter den tidigare bokföringslagen från 1976. I lagen regleras bland annat vem som är bokföringsskyldig och hur bokföringen ska upprättas och sparas. Lagen syftar till att skydda dem som lånat pengar till företaget och det allmänna samt företagets ägare, medlemmar och anställda. De nya bestämmelserna är också avsedda att göra det lättare att använda sig av modern teknik vid bokföringsarbetet.

Lagen ska i princip tillämpas av alla juridiska personer. Undantag görs dock för ideella föreningar, samfällighetsföreningar, registrerade trossamfund och stiftelser som har endast begränsade tillgångar. Fysiska personer

och dödsbon ska ha en bokföring om de bedriver näringsverksamhet.

Samtidigt med lagens ikraftträdande utsträcks tillämpningsområdet för årsredovisningslagen. Det innebär att alla som är skyldiga att upprätta en årsredovisning ska göra det enligt bestämmelserna i årsredovisningslagen.

En stärkt kommunal revision

Genom ändringar i kommunallagen, aktiebolagslagen och andra associationsrättsliga lagar har den kommunala revisionen stärkts. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2000.

Ändringarna innebär bl.a. att de förtroendevalda revisorerna ges rätt att i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar löpande under året väcka ärenden i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar. Nämndernas ansvar för den interna kontrollen i nämnderna lagfästs. Det införs också krav på att förtroendevalda revisorer ska biträdas av sakkunnigt biträde. De förtroendevalda revisorerna åläggs en skyldighet att anmäla misstanke om vissa brott till berörd nämnd och om nämnden inte vidtar åtgärder ska revisorerna anmäla denna underlåtenhet till fullmäktige.

I syfte att möjliggöra en samordnad kommunal revision i en kommun eller ett landsting innebär lagändringarna ökade möjligheter till informationsutbyte mellan revisorerna och lekmannarevisorerna i kommunala företag och förtroendevalda revisorer i kommuner och landsting.

Utrikesdepartementet

Pressekreterare Eva Franchell (hos Anna Lindh)

Tfn 08-405 56 81

Pressekreterare Dan Svanell (hos Maj-Inger Klingvall)

Tfn 08-405 55 50

Pressekreterare Elisabeth Wallton (hos Leif Pagrotsky)

Tfn 08-405 55 60

Inga viktigare nya lagar och förordningar har tillkommit inom Utrikesdepartementets sakområde.

Försvarsdepartementet

Pressekreterare Paula Burrau (hos Björn von Sydow)

Tfn 08-405 25 15

Inga viktigare nya lagar och förordningar har tillkommit inom Försvarsdepartementets sakområde.

Socialdepartementet

Pressekreterare Anders Teljebäck (hos Lars Engqvist)

Tfn 08 - 405 33 72

Pressekreterare Monica Swärd (hos Ingela Thalén)

Tfn 08 - 405 33 22

Nya bestämmelser för import av och partihandel med alkoholdrycker, m.m.

Kravet i alkohollagen på tillstånd för yrkesmässig import av och partihandel med alkoholdrycker tas bort och ersätts med en koppling till vissa begrepp i lagen om alkoholskatt. Systembolaget ges importrätt för att kunna ombesörja s.k. privatimport. Införsel av spritdrycker, vin och starköl i form av gåvoförsändelser tillåts under vissa förutsättningar. Det blir straffbart att förvärva eller inneha sprit eller spritdrycker som är olovligt tillverkade. Bestämmelserna i lagen med vissa bestämmelser om marknadsföring av alkoholdrycker förs in i alkohollagen, som också kompletteras med ett förbud mot alkoholreklam som riktar sig särskilt till barn och ungdomar.

Narkotikaklassificering av svampar som innehåller psilocybin eller psilocin

Genom ändring i förordningen om kontroll av narkotika, som trädde i kraft den 1 augusti 1999, är svampar som innehåller de narkotikaklassificerade ämnena psilocybin eller psilocin att anse som narkotika enligt narkotikastrafflagen, om svamparna är framodlade eller om de har torkats eller på annat sätt beretts.

Vilande förtidspension

En möjlighet införs för förtidspensionärer att pröva på att arbeta utan att rätten till förtidspensionen omedelbart berörs. Under en första tid av högst tre månader ska den försäkrade kunna få behålla förtidspensionen samtidigt som han eller hon prövar att arbeta. Därefter kan förtidspensionen vilande-

förklaras. För de första totalt tolv månaderna av arbetsprövning har den försäkrade alltid rätt att få tillbaka pensionen. Under de 24 månaderna därefter med vilande förtidspension upphör inte det ursprungliga beslutet om rätt till förtidspension men arbetsförmåga som den försäkrade uppvisat under denna tid kan ligga till grund för en minskning eller indragning av pensionen.

Prisbasbelopp och förhöjt prisbasbelopp

Prisbasbeloppet respektive det förhöjda prisbasbeloppet har för år 2000 fastställts till 36 600 kr respektive 37 300 kr.

Lokal försöksverksamhet med finansiell samordning mellan socialförsäkring, hälso- och sjukvård och socialtjänst

Försöksverksamheten med finansiell samordning mellan socialförsäkring, hälso- och sjukvård och socialtjänst (SOCSAM) förlängs till att gälla till utgången av år 2002. Dessutom ska från och med den 1 januari 2000 till ledamot eller ersättare beställarförbundets styrelse även kunna väljas ledamot eller ersättare i socialförsäkringsnämnd. Beställarförbundets budget ska fastställas, en månad i stället för som hittills tre månader före räkenskapsårets början. Detta för att beställarförbundets budgetprocess ska löpa parallellt med medlemmarnas budgetprocess.

Statlig ålderspensionsavgift och gränsen för avgiftsbetalning

Den statliga ålderspensionsavgiften höjs från 6,40 till 10,21 procent av underlaget. Gränsen för när avgift ska erläggas höjs från 8,06 till 8,07 förhöjda prisbasbelopp.

Barnbidrag och förlängt barnbidrag höjs

Barnbidraget och det förlängda barnbidraget höjs med 100 kr per månad och barn till 850 kr. Flerbarnstillägget höjs i motsvarande mån.

Föräldrapenning till trillingföräldrar

Vid flerbarnsfödelse utges i dag föräldrapenning under 180 dagar extra för varje barn utöver det första. Av dessa utges 90 dagar med ersättning motsvarande föräldrarnas sjukpenning och 90 dagar med ersättning enligt garanti-nivån. Från årsskiftet kommer i stället att för varje barn utöver det andra barnet föräldrapenning utges motsvarande föräldrarnas sjukpenning för samtliga tillkommande ersättningsdagar.

Återbetalningsskyldighet för underhållsstöd

Reglerna för hur den bidragsskyldiges återbetalningsskyldighet för underhållsstöd ska beräknas ändras. Grundavdraget höjs från 24 000 kr till 72 000 kr. Samtidigt höjs de procentsatser som bestämmer återbetalningens storlek. Procentsatsen blir 14 procent för ett barn, 11,5 procent per barn för två barn och 10 procent per barn för tre barn. Procentsatsen ökar med en procent för varje ytterligare barn utöver tre. Även vissa andra förändringar genomförs. Reglerna ska tillämpas i fråga om återbetalningsskyldighet för tid efter den 31 januari 2000.

Finansdepartementet

Pressekreterare Maja Nilsson (hos Bosse Ringholm)

Tfn 08-405 16 25

Pressekreterare Anna Birgerson (hos Lars-Erik Lövdén)

Tfn 08-405 15 99

Löntagare och egenföretagare får lägre inkomstskatt

Löntagare och egenföretagare får lägre inkomstskatter. Alla personer som betalar allmän pensionsavgift – dvs alla som har pensionsgrundande inkomst – får en skattereduktion som uppgår till 25 procent av avgiften. Det innebär en sänkning av inkomstskatten med upp till 350 kr per månad.

Förlängd skattereduktion för låg- och medelinkomsttagare

En skattereduktion på högst 1 320 kr per år (110 kr per månad) infördes för inkomståret 1999. Den inriktades på låg- och medelinkomsttagare och innebär att full skattereduktion på 1320 kr ges till personer med förvärvsinkomster upp till 135 000 kr. Den trappas av vid högre inkomster och upphör vid en inkomst på ca 245 000 kr. Skattereduktionen har nu förlängts till att gälla även för år 2000.

Sänkt fastighetsskatt för flerbostadshus

Fastighetsskatten sänks för flerbostadshus från 1,3 till 1,2 procent. För flerbostadshus som har värdeår 1989 eller 1990 ska endast halv fastighetsskatt betalas.

Fastighetsskatten för flerbostadshus ska vid 2001 års taxering beräknas på det lägsta av 1999 och 2000 års taxeringsvärden.

Stoppregler slopas

Nästan alla stoppregler slopas. Stoppreglerna är de särskilda skatteregler som gäller vid transaktioner mellan fåmansägda företag och deras ägare.

Förlängd tid för avsättning till periodiseringsfond

Företag får sätta av vinstmedel till periodiseringsfond, dvs. tillfälligt slippa ta upp vinstmedlen till beskattning. På så sätt kan företagen utjämna resultatet mellan bättre och sämre år. Enligt tidigare regler skulle vinstmedlen tas upp till beskattning igen efter högst fem år. Denna period förlängs nu till sex år. Ändringen gäller redan fr.o.m. 2000 års taxering.

Lägre fordonsskatt för miljövänliga bilar

En nedsättning av fordonsskatten med 3 500 kronor för särskilt miljövänliga bilar träder i kraft den 1 juli år 2000 men tillämpas retroaktivt från den 1 januari år 2000. Endast de bilar som uppfyller kraven i miljöklass 1 kan få en sådan skattenedsättning.

Förmånsvärdet för miljöbilar sänks

Förmånsvärdet vid inkomstbeskattningen sänks för en s.k. miljöbil som en anställd får disponera genom sin arbetsgivare. Detta gäller redan för inkomståret 1999. Med en miljöbil menas en bil som helt eller delvis är utrustad för drift med ett miljövänligare drivmedel än bensin eller dieselolja, till exempel gas, etanol eller el. Värdet för en miljöbil ska fortsättningsvis bestämmas till samma belopp som gäller för en jämförbar bil som drivs med konventionell teknik.

Bättre konkurrens bland försäkringsföretagen och stärkt konsumentskydd

Försäkringsbolagens verksamhetsregler reformeras. De nya reglerna berör i första hand livbolagens (företag som säljer livförsäkringar) verksamhet. Reglerna syftar till att underlätta produktutveckling och konkurrens. Högre krav ställs bland annat på information till försäkringstagarna.

Skattereglerna justeras så att det står klart att en flyttning av pensionsförsäkringar till ett annat bolag är möjlig enligt skattereglerna.

Grön skatteväxling

Energiskatten på dieselolja höjs med 27 öre per liter, energiskatten på el med 1,1 öre per kWh och produktionsskatten på kärnkraftsel med 0,5 öre per kWh. Senare görs kärnkraftsskatten om till en effektskatt. Höjningarna inom energiskatteområdet ska finansiera reducerad skatt för satsningar på kompetensutveckling i arbetslivet.

Ny avfallsskatt ska ge mer miljövänlig avfallshantering

En avfallsskatt på 250 kr per ton avfall som deponeras införs. Avsikten är att göra det mer ekonomiskt lönsamt att behandla avfall på ett miljövänligt sätt. Skatten omfattar såväl konventionellt avfall som industrins branschspecifika avfall. Skattefrihet medges för vissa avfallsslag för vilka det inte finns något miljömässigt acceptabelt alternativ till deponering.

Enhetliga skatter på naturgas, metan och gasol

Skatten på naturgas, metan och gasol som används för fordonsdrift sänks till den lägre nivå som tidigare endast har gällt för uppvärmning. Skattesatserna blir därmed enhetliga och oberoende av användningen.

Tillfällig nedsättning av koldioxidskatten förlängs

Den tillfälliga nedsättningen av koldioxidskatten till 1,2 procent av företagets omsättning förlängs ytterligare ett år. Enligt tidigare beslut skulle den upphöra vid utgången av 1999. Skattenedsättningen, som endast gäller för kol och naturgas, har främst berört cement- och kalkindustrin.

Fordonsskatten för dieseldrivna bussar höjs

Fordonsskatten för dieseldrivna tunga bussar höjs. Skatten varierar beroende på bussens vikt och antalet axlar.

Skattefrihet vid införsel av alkohol och tobak som gåvor införs

Bestämmelser införs om hur gåvoförsändelser i form av alkohol- och tobaksvaror från en enskild person i ett annat EG-land till en enskild person i

Sverige ska hanteras skattemässigt. Skattefrihet gäller om det rör sig om enstaka gåvoförsändelser under yrkesmässig befordran, till exempel posten, och om varorna är avsedda för mottagarens eller familjens personliga bruk.

Beräkningen av dröjsmålsräntan vid för sen betalning av tull ändras

Bestämmelserna om dröjsmålsränta i tullagen ändras. I dag tas räntan ut enligt lagen om dröjsmålsavgifter, vilket kan leda till jämförelsevis höga räntebelopp, särskilt vid korta dröjsmål. Enligt förslaget ska räntan istället beräknas enligt skattebetalningslagens bestämmelser om kostnadsränta vid för sen betalning. Räntebeloppen vid kortare dröjsmål blir härigenom betydligt rimligare.

Ny inkomstskattelag träder i kraft

En ny inkomstskattelag träder i kraft vid årsskiftet men kommer inte att tillämpas förrän vid 2002 års taxering. Lagen ersätter och samlar 35 äldre skattelagar, framför allt kommunalskattelagen och lagen om statlig inkomstskatt. Syftet med förändringen är att lagstiftningen ska bli överskådlig och språkligt moderniserad. Lagen innehåller dock bara få materiella ändringar.

Säkrare system för avvecklingen av förpliktelser på finansmarknaden

Nya regler för att öka skyddet för s.k. avvecklingssystem på finansmarknaden träder i kraft vid årsskiftet. Med avvecklingssystem avses större system för betalningar och överföringar av finansiella instrument, till exempel Riksbankens betalningssystem samt OM Stockholmsbörsens och VPC:s system för finansiella instrument. Finansiella instrument är till exempel aktier, obligationer och optioner. Syftet med de nya reglerna är att öka den rättsliga säkerheten vid avvecklingen. I Sverige uppgår den dagliga omsättningen i dessa system till flera hundra miljarder kronor. Problem i ett sådant system skulle kunna ha betydelse för stabiliteten på finansmarknaden. Finansinspektionen ska efter samråd med Riksbanken godkänna avvecklingssystem enligt en ny lag.

Särskilda mervärdesskatteregler för investeringsguld införs

Särskilda mervärdesskatteregler införs för investeringsguld. Reglerna innebär att omsättning av guld i investeringssyfte undantas från mervärdesskatt. Syftet med reglerna är bl.a. att behandla handeln med investeringsguld på samma sätt som annan handel på finansmarknaden, till exempel handeln med valutor. Avsikten är också att reglerna ska förhindra bedrägerier med guld.

Premiepensionssystemet startar under år 2000

Det första fondvalet och den första överföringen av medel till premiepensionsfonderna ska ske före utgången av år 2000. Från början var avsikten att val skulle ske redan 1999. För att underlätta uppbyggnaden av systemet får PPM möjlighet att begränsa antalet fonder och att under år 2001 begränsa utbetalningen av premiepension till ett utbetalningstillfälle.

Den enskilde ska inte få placera premiepensionsmedel i så kallade ideella fonder där medel kan delas ut till andra än fondandelsägarna. Detta innebär dock inget hinder för spararna att välja så kallade etiska fonder, det vill säga fonder som inte placerar i vissa företagskategorier som till exempel företag inom tobaks- eller vapenindustrin.

Aktiv placering av premiepensionsmedel hos sjunde AP-fondstyrelsen

Det statliga fondbolaget för förvaltning av premiepensionsmedel avvecklas. Nuvarande sjunde fondstyrelsen inom Allmänna pensionsfonden (AP-fonden) övertar fondbolagets uppgift. Sjunde fondstyrelsen ska alltså förvalta dels medlen för dem som inte anmält något annat val, dels medlen för de sparare som aktivt valt just den förvaltaren.

Förvaltningen sker i olika fonder som särredovisas. Var och en av fonderna ska alltså endast belastas med kostnader för sin egen förvaltning.

Förändringar i utjämningsystemet för kommuner och landsting

Förändringarna berör endast kostnadsutjämningsystemet. De största förändringarna berör hälso- och sjukvården samt individ- och familjeomsorgen och ska ge ett mer rättvisande system. Vidare ska särskilda införanderegler tillämpas för åren 2000–2004. Det innebär dels en förlängning av införandeperioden med ett år, dels en ytterligare sänkning av taket för den totala bidragsminskning som en kommun eller ett landsting kan få under hela perioden 1996–2004.

Skattestoppet för kommunerna upphör att gälla

Skattestoppet för kommunerna upphör att gälla vid årsskiftet. Under 1997–1999 har kommuner och landsting som höjt skatten fått det generella statsbidraget minskat med ett belopp som motsvarar hälften av den inkomstökning som följt av skattehöjningen. År 1999 höjde ett mindre antal kommuner skatten, vilket resulterade i en statsbidragsindragning med 20,5 miljoner kronor. Detta belopp återförs till kommunsektorn budgetåret 2000 via bidraget för särskilda insatser i vissa kommuner och landsting.

Kupongskatten slopas

Kupongskatten på utdelning slopas då ett utländskt bolag äger minst 25 procent av ett svenskt bolag.

Utbildningsdepartementet

Pressekreterare Anna Forsberg (hos Thomas Östros)

Tfn 08-405 18 89

Pressekreterare Agneta Petterson (hos Ingegerd Wärnersson)

Tfn 08-405 18 30

Räntan på studielån sänks till 3,2 procent

Den ränta som ska betalas på studielån under år 2000 ska vara 3,2 procent. För år 1999 var räntan 4,1 procent. Räntan betalas på sådana lån som har tagits efter år 1988.

Studiebidraget i studiehjälpen höjs

Studiehjälp lämnas till studerande i gymnasieskolan och motsvarande utbildningar. Det studiebidrag som ingår i studiehjälpen höjs fr.o.m. den 1 januari 2000 från 750 kronor till 850 kronor i månaden.

Stipendier för basår ska lämnas även för läsåret 1999/2000

Ett stipendium på 10 000 kronor kan betalas ut till den som under läsåret 1998/99 har genomfört ett basår med naturvetenskaplig eller teknisk inriktning inom gymnasial vuxenutbildning. Även den som genomför en sådan utbildning under läsåret 1999/2000 ska kunna få ett stipendium på 10 000 kronor. Stipendiet får lämnas till den som fyller högst 20 år under år 2000 och som redan innan basårsstudierna påbörjats har grundläggande behörighet för grundläggande högskoleutbildning.

Möjligheten att få examen enligt tidigare studieordning förlängs

Vid införandet av den nya examensordningen 1993 infördes övergångsbestämmelser som reglerar möjligheter och rättigheter för studerande att slutföra utbildning på linjer respektive få examen enligt äldre bestämmelser. Dessa övergångsbestämmelser har enligt tidigare beslut gällt till utgången av år 1999. Övergångsbestämmelserna förlängs till och med den 30 septem-

ber år 2000 för att möjliggöra för studenter att utnyttja även vårterminen.

De studenter som påbörjat sin utbildning på linjer före den 1 juli 1993 får nu förlängd möjlighet att slutföra sin utbildning och få examen enligt äldre bestämmelser. Även de studenter som påbörjat en utbildning, som inte varit inom ramen för en linje, före den 1 juli 1993 får förlängd möjlighet att få en examen enligt tidigare ordning.

Försöksverksamhet med utbildning utan timplan i grundskolan

En förordning om en försöksverksamhet med utbildning utan timplan i grundskolan träder i kraft den 15 december 1999 och gäller till utgången av juni 2005. Det innebär att en kommun kan få bedriva utbildningen inom ramen för det totala antalet garanterade timmar men utan att tillämpa föreskrifterna om antalet timmar för ämnen och ämnesgrupper.

Högst ett åttiootal kommuner får delta i försöksverksamheten och en särskild delegation beslutar vilka kommuner det blir. Ansökan om att få delta i försöksverksamheten ska ha kommit in till delegationen senast den 1 mars 2000. Förordningen ska tillämpas på utbildning som anordnas från och med läsåret 2000/01.

Jordbruksdepartementet

Pressekreterare Zoran Alagic (hos Margareta Winberg)

Tfn 08-405 11 88

Bekämpning av smittsamma djursjukdomar

Från och med den 1 oktober 1999, då en ny epizootilag och en ny zoonoslag trädde i kraft, gäller nya bestämmelser för bekämpning av smittsamma djursjukdomar. De nya bestämmelserna innebär en skärpning av såväl den enskildes skyldigheter som samhällets möjligheter att vidta effektiva åtgärder för att förebygga och bekämpa smittsamma djursjukdomar.

EU:s stöd till jordbruket

Regeringen har antagit en ny förordning om EG:s förordningar om jordbruksprodukter med anledning av den reform av den gemensamma jordbrukspolitikerna som genomförts inom ramen för Agenda 2000. Reformen föranleder bl.a. ändrade regler om arealersättning och djurbidrag.

Frihandel med mjölkkvoter införs

En ny förordning om mjölkkvoter träder i kraft den 15 januari 2000. Med verkan från och med kvotåret den 1 april 2000– den 31 mars 2001 övergår Sverige från ett administrativt system, där handel med mjölkkvoter sker genom att Statens jordbruksverk köper och säljer kvoter till ett förutbestämt pris, till ett system med fri handel mellan enskilda mjölkproducenter inom samma geografiska region.

Kulturdepartementet

Pressekreterare Hans Ånell (hos Marita Ulvskog)

Tfn 08-405 35 43

Pressekreterare Ursula Berge (hos Ulrica Messing)

Tfn 08-405 12 60

Ändrade relationer mellan staten och Svenska kyrkan

Den historiska stat-kyrkareformen träder i kraft den 1 januari 2000. Reformen grundar sig på ett principbeslut av riksdagen år 1995. Genom reformen upphävs kyrkolagen och ersätts främst av lagen om Svenska kyrkan, lagen om införande av lagen om Svenska kyrkan och lagen om trossamfund. Som följd av reformen har vidare ändringar gjorts i regeringsformen och tryckfrihetsförordningen, nya lagar och förordningar tillkommit samt ändringar i en lång rad lagar och förordningar gjorts.

Den huvudsakliga innebörden av relationsändringen är att Svenska kyrkan lämnar det allmänna och därigenom blir mera jämställd med övriga trossamfund. Svenska kyrkans grundläggande identitet förändras inte men preciseras i enlighet med kyrkans egen självbild. Nuvarande kommunstatus och beskattningsrätt för församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna upphör men Svenska kyrkan får även i fortsättningen kostnadsfri uppbörds- hjälp från staten.

Genom reformen ges Svenska kyrkan full frihet att inom ramen för den nya lagstiftningen själv bestämma om sina egna angelägenheter. Svenska kyrkans församlingar ska fortsätta att vara huvudmän för den helt övervägande delen av begravningsverksamheten. Fr.o.m. år 2002 ska Svenska kyrkan slutligen få viss ersättning av staten för vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena, s.k. kyrkoantikvarisk ersättning.

Ändringar i presstödsförordningen och i stödet till radio- och kassettidningar

Den 1 januari 2000 höjs driftstödet med 4,5 procent. För att presstödet ska ges till tidningar med störst behov ändras samtidigt gränsen för hushålls-

täckning för medel- och högfrekventa tidningar från 40 till 30 procent. Lågfrekventa tidningar vars upplaga tillfälligt hamnar under 2000 exemplar ska under två år kunna få ett reducerat driftsstöd.

För att bl.a. förenkla tillämpningen av reglerna för radio- och kassettidningar ändras ersättningsprinciperna den 1 januari 2000 så att stödet i fortsättningen ska utgå enligt schablon. Stödnivåerna som ska beakta skillnaderna mellan olika av tidningar, beslutas av Taltidningsnämnden.

TV-avgiften höjs

TV-avgiften höjs den 1 januari 2000 till 1 644 kr för ett år.

Rätt att använda samiska, finska och meänkieli hos förvaltningsmyndigheter och domstolar

Två nya lagar inom ramen för den nya minoritetspolitiken ger enskilda rätt att använda samiska respektive finska och meänkieli vid kontakter med domstolar och förvaltningsmyndigheter inom vissa områden i Norrbottens län. Lagarna innebär också rätt att i dessa områden få förskoleverksamhet och äldreomsorg helt eller delvis på dessa språk. För samiska omfattas kommunerna Arjeplog, Gällivare, Jokkmokk och Kiruna. För finska och meänkieli omfattas kommunerna Gällivare, Haparanda, Kiruna, Pajala och Övertorneå. Lagarna träder i kraft den 1 april 2000.

Miljödepartementet

Pressekreterare Leif-Åke Falk (hos Kjell Larsson)

Tfn 08-405 20 52

Inga viktigare nya lagar och förordningar har tillkommit inom Miljödepartementets sakområde.

Näringsdepartementet

Pressekreterare Lars Georgsson (hos Björn Rosengren)

Tfn 08-405 12 38

Pressekreterare (hos Mona Sahlin) – vakant

Tydligare regler för utstationerade arbetstagare i Sverige

Den 16 december 1999 trädde en ny lag i kraft som genomför EG:s direktiv om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster.

Den nya lagen ska tillämpas av arbetsgivare utomlands när de sänder anställda till Sverige för att utföra arbete här under en begränsad tid. I lagen sägs att arbetsgivarna ska tillämpa de svenska bestämmelserna om:

- Semesterlön och semesterersättning i semesterlagen.
- Föräldraledighet, rätt till omplacering och anställningsskydd i föräldraledighetslagen.
- Diskrimineringsförbuden i jämställdhetslagen, lagen om åtgärder mot etnisk diskriminering i arbetslivet, lagen mot diskriminering i arbetslivet på grund av sexuell läggning samt lagen mot diskriminering i arbetslivet av personer med funktionshinder.
- Förenings- och förhandlingsrätt samt fredsplikt efter träffat kollektivavtal i medbestämmandelagen.

Vid utstationeringen gäller även arbetsmiljölagen, arbetstidslagen samt reglerna om personaluthyrning i arbetsförmedlingslagen.

Om en arbetsgivare inte följer reglerna, kan arbetstagaren väcka talan vid Arbetsdomstolen eller vid tingsrätten på utstationeringsorten.

Arbetskyddsstyrelsen utses till förbindelsekontor och ska ge information om de arbets- och anställningsvillkor som gäller vid utstationeringar i Sverige. Arbetskyddsstyrelsen ska även hänvisa till kollektivavtalsparterna för information om kollektivavtalsvillkor.

Lagen om europeiska företagsråd utvidgas

Ändringar i lagen om europeiska företagsråd träder i kraft den 1 mars 2000. Lagändringarna genomför bestämmelserna i Europeiska unionens råds direktiv 97/74/EG om att utvidga rådets direktiv 94/45/EG om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagarare, till att avse Storbritannien. Lagens geografiska tillämpningsområde utvidgas därför till att avse Storbritannien.

De gemenskapsföretag och företagsgrupper som sedan den 22 september 1996 har gällande avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagarare ges möjlighet att vid behov justera avtalen så att dessa omfattar även gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagarare i Storbritannien. Om justering av avtalen sker senast den 1 juli 2000 gäller även fortsättningsvis endast lagens skadestands- och rättegångsregler.

För de gemenskapsföretag och företagsgrupper som faller inom lagens tillämpningsområde enbart på den grund att lagen nu ska tillämpas även på Storbritannien och där det senast den 1 mars 2000 finns avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagarare som omfattar alla gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagarare i EES-länderna, gäller endast lagens skadestands- och rättegångsregler.

Anställningsstödet utvidgas

Bestämmelserna om det *förstärkta anställningsstödet* ändras per den 1 januari 2000 på flera sätt. Kretsen av personer som kan komma i fråga för stödet utökas på så sätt att den som varit arbetslös m.m. i 24 månader ska kunna komma i fråga. Tidigare har motsvarande antal månader varit 36. Vidare ska kravet på att en arbetssökande ska ha varit anmäld vid arbetsförmedlingen under dessa 24 månader för att kunna anvisas, anses uppfyllt även om det förekommit avbrott i inskrivningstiden som inte kan ses som uttryck för att personens ställning på arbetsmarknaden stärkts. Som sådana avbrott kan räknas medverkan i Kunskapslyftet, sjukdom, föräldraledighet och liknande orsaker. Slutligen ska den som har ett arbetshandikapp och lämnar antingen en anställning hos en arbetsgivare inom Samhallkoncernen eller ett skyddat arbete hos en offentlig arbetsgivare kunna anvisas en anställning med förstärkt anställningsstöd.

Offentliga tillfälliga arbeten för äldre arbetlösa (OTA) förlängs

Avvecklingen av den arbetsmarknadspolitiska åtgärden OTA ska ske i långsammare takt än tidigare varit tänkt. Regeln om att beslut om anvisning i vissa fall får gälla endast till och med den 31 december 1999 ändras per den 1 januari 2000 på så sätt att nytt motsvarande datum blir den 31 december 2000. Berörda personer som redan anvisats åtgärden kan därmed tills vidare fortsätta i åtgärden.

Arbetsmarknadsutbildning för anställda

Arbetsmarknadsutbildning för personer som har en anställning ska som en försöksverksamhet under år 2000 vara tillåten i form av utbildning som särskilt inriktas mot yrken där det råder brist på arbetskraft.

Reglerna att delta i datortek ändras

Bestämmelserna om datortek ändras per den 1 januari 2000. En person ska få delta i datortek under högst sex månader i stället för som hittills tre. Vidare ska hur stor del av åtgärdstiden en deltagare ägnar åt träning i datateknik resp. arbetsmarknadsinriktade projekt avgöras utifrån mer flexibla utgångspunkter än enligt den hittills föreskrivna hälften-delningen.

Reglerna om företagshälsovård förtydligas

Ändringar i arbetsmiljölagen genomförs i syfte att förtydliga arbetsgivarens skyldighet att tillhandahålla företagshälsovård. Arbetsgivarna ska anordna den företagshälsovård som påkallas av arbetsförhållandena. Företagshälsovården ska särskilt arbeta för att förebygga och undanröja hälsorisker på arbetsplatser samt beskriva sambanden mellan arbetsmiljö, organisation, produktivitet och hälsa. I arbetsmiljölagen införs en definition av vad som avses med företagshälsovård. Med företagshälsovård avses en oberoende expertresurs som verkar inom områdena arbetsmiljö och rehabilitering. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2000.

Ny genomförandeorganisation för EG:s strukturfonder

Från och med den 1 januari 2000 ska det finnas en ny genomförandeorganisation för EG:s strukturfonder i Sverige. För mål 1 och mål 2 innebär det att vissa utpekade länsstyrelser kommer att bli förvaltningsmyndigheter och utbetalande myndigheter för strukturfonderna och ansvara för genomförandet gentemot Europeiska kommissionen. Vid dessa länsstyrelser ska det inrättas strukturfondsdelegationer som ska pröva frågor om stöd. Detta regleras i länsstyrelseinstruktionen. För mål 3 innebär det att det inom Arbetsmarknadsverket inrättas en ny myndighet, Rådet för Europeiska Socialfonden i Sverige, som kommer att bli förvaltningsmyndighet och ansvara för genomförandet gentemot Europeiska kommissionen. Frågor om stöd kommer att prövas vid den nya myndigheten. Detta regleras i förordning med instruktion för Arbetsmarknadsverket. Utbetalande myndighet ska vara Arbetsmarknadsstyrelsen.

Den nya förordningen med allmänna bestämmelser om förvaltning av EG:s strukturfonder innehåller närmare bestämmelser om bl.a. förvaltningsmyndigheternas och utbetalande myndigheters uppgifter.

Beträffande insatsområdet för samerna, strukturstöd från fonden för fiskets utveckling, strukturstöd från jordbruksfondens utvecklingssektion samt vissa gemenskapsinitiativ finns det särskilda bestämmelser.

Förarbevis för moped klass I och för terrängskoter införs

För att få köra terrängskoter ska man ha fyllt 16 år och inneha ett förarbevis för terrängskoter. Enligt övergångsbestämmelserna får dock även den som har ett körkort eller ett traktorkort som har utfärdats före den 1 januari 2000 köra terrängskoter. Endast den som har fyllt 15 år och innehar körkort, traktorkort eller ett förarbevis för moped klass I får köra en sådan moped. För att få ett förarbevis ska man ha uppnått den föreskrivna åldern, ha genomgått viss utbildning och ha godkänts vid ett kunskapsprov. Bestämmelserna träder i kraft den 1 januari 2000, men ska beträffande moped klass I tillämpas först från och med den 1 april samma år.

